

ת"פ 17106/02/18 - מדינת ישראל נגד מוסה סראיעה

בית משפט השלום בירושלים
ת"פ 17106-02-18 מדינת ישראל נ' סראיעה

בפני
בעניין: כבוד השופט ארנון איתן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוסה סראיעה

הנאשם

גזר דין

כתב האישום ומהלך הדיון:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טעון בכתב האישום המייחס לו עבירה של החזקת סכין, לפי סעיף, 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז 1977. בין הצדדים לא היה סיכום לעניין העונש, אך הוסכם כי בטרם תישמע פרשת העונש יוגש תסקיר שרות המבחן בעניינו של הנאשם שיתייחס בין היתר גם לשאלת ההרשעה.

תסקיר שרות המבחן:

2. טרם הדיון לעונש התקבל תסקיר מתוכנו אביא בתמצית. הנאשם כבן 47 נשוי ואב לשבעה ילדים בגילאים 2-19, מתגורר ביישוב הסמוך לכסיפה. בתסקיר פירוט אודות הרקע בו צמח הנאשם וכן התייחסות לרקע התעסוקתי שלו. משנת 2000 ועד שנת 2012 עבד הנאשם כאורג בחברת "מגבות ערד", כשבמהלך שנת 2012 ובגין מעורבותו בתאונת דרכים קשה, עזב את המסגרת התעסוקתית, ועבר תהליך שיקום ארוך משך כ- 5 שנים. הנאשם שב למעגל התעסוקה רק בשנת 2017 ומאז מועסק כנהג הסעות. בעניין זה צוין, כי הוגש מכתב המלצה ממעסיקו בחברת ההסעות, בו נכתב כי המדובר באדם אמין, איכותי, מדויק ובעל יחסי אנוש מצוינים העובד בחברה במסגרת חצי משרה. לדברי המעסיק, נוכח קיומו של תיק זה, רצונו של הנאשם להוצאת רישיון לנהיגת רכב ציבורי נמנעת ממנו. בנסיבות האמורות ביקש המעסיק שלא להרשיע את הנאשם על מנת שיוכל לפעול להוצאת הרישיון.

עוד ציין שרות המבחן, כי עברו הפלילי של הנאשם התיישן בשנת 2009. באשר לעבירה צוין כי הנאשם הודה בביצועה ונטל אחריות מלאה על המקרה. הנאשם ציין בפניהם, כי הוא לא ידע על הימצאות הסכין ברכב וכי היא איננה שייכת לו, ולא עלה בדעתו להשתמש בה. עוד מסר כי ברכב עושים שימוש בני משפחה נוספים וייתכן

כי זו הסיבה להימצאות האולר ברכב. הנאשם הוסיף כי מאז האירוע הוא אינו מאפשר לבני המשפחה לעשות שימוש ברכב, וככל ויש צורך בכך הוא מסייע ברכב.

להתרשמותם, העבירה בה הורשע הנאשם אינה מאפיינת את אורחות חייו, ובוצעה על רקע קושי שלו להפעיל שיקול דעת בנוגע למעשיו, וכי הוא אינו מעוניין להיות מעורב בעתיד באירועים העלולים לסכן את התקדמותו המקצועית ולהביא להסתבכותו עם החוק.

בבחינת גורמי סיכוי, עמד שרות המבחן גם על מערכת הערכים הנורמטיבית הקיימת אצלו, ותפקודו התקין במעגלי חייו: לימודיו בעבר ומסגרת תעסוקה קבועה בה הועסק משך שנים. על רקע העמדות החיוביות אותן ביטא בפניהם ושאפיתו להתקדם בחייו, ולתפקד באופן נורמטיבי, סבור שרות המבחן כי הסיכון להתנהגות חוזרת דומה הינו נמוך. בנסיבות האמורות המלצתם הינה להימנע מהרשעה, במטרה לסייע לנאשם להמשיך ולהתקדם בחייו המקצועיים, ולהשקיע בתכנון עתידו באפיקים חיוביים, ולמנוע פגיעה נוספת בדימויו העצמי, כמו גם הכעס האכזבה והכאב של בני משפחתו מעצם הסתבכותו בעבירה, אלמנט המהווה גורם מרתיע עבורו. באשר לענישה מוצע כי הנאשם יבצע עונש שיקומי בדמות של"צ בהיקף 180 שעות.

תמצית טיעוני הצדדים:

3. המאשימה הפנתה לעובדות המפורטות בכתב האישום לפיהן הנאשם החביא את הסכין מתחת לרדיו דיסק המצוי ברכב. באשר למתחם הענישה ציינה כי הינו החל ממאסר על תנאי ועד חודשי מאסר שיכול וירוצו במסגרת עבודות שירות. בנסיבותיו של הנאשם, ובהתאם לפסיקה תומכת, עתרה להטלת מאסר על תנאי וקנס.

4. ההגנה ציינה כי המדובר באדם נורמטיבי אב לילדים נעדר עבר פלילי. עוד הוסיפה, כי אין המדובר במקרה בו הוחזק הסכין על גופו אלא ברכב, ובניגוד לנטען על ידי המאשימה שלא בסתר. בעניין זה הוסף, כי ברכב עושים שימוש כל בני המשפחה ומיקומה של הסכין במקום שאין בו צפי לשימוש בה. על כן, כך לדבריה, המדובר ברף חומרה נמוך. ההגנה הפנתה לתוכנו של התסקיר וכן להמלצת מעסיקו, ובנסיבות אלו ביקשה שלא להרשיע את הנאשם, שכן בדרך זו יוכל לקבל רישיון לרכב ציבורי, דבר שיסייע בפרנסת משפחתו ברוכת הילדים. עוד התבקש בית המשפט להגביל את מכסת שעות השל"צ ל-100 שעות, ככל ותתקבל הבקשה, חלף מכסת השעות עליו ממליץ שרות המבחן.

דין: סוגיית אי ההרשעה:

5. הכלל במשפט הפלילי קובע כי נאשם שהוכחה אשמתו ונקבע כי ביצע עבירה, יורשע בדין ויישא בעונשו. הימנעות מהרשעה, הינה חריג לכלל זה, והשימוש בו נעשה במשורה בהתאם לכללים שנקבעו שהתו בפסיקת בית המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר דין לתוצאה של אי הרשעה "רק

בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לחומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נגד מדינת ישראל (מיום 21.8.85)). בפסק הדין המנחה בעניין זה: ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב (3) 337, נקבעו שני תנאים מצטברים, המאפשרים להימנע מהרשעה ביחס לנאשם שנקבע לגביו כי ביצע עבירה. "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..."

6. כפי שיפורט להלן, ועל אף המלצה חיובית מטעם שרות המבחן, איני סבור כי נכון יהיה לראות במקרה זה חריג לכלל המצדיק את ביטול ההרשעה, וזאת ממספר טעמים: ראשית, סוג העבירה ונסיבות האירוע. החזקת סכין הינה עבירה המסכנת את שלום הציבור, ומכאן ראה המחוקק צורך להגדירה כעבירה מסוג "פשע". בשל השכיחות המצערת בה נעשה בה שימוש, קראו בתי המשפט להחמיר בענישה כנגד נושאי סכינים. (ראו לדוגמה: 7924/05 אבו דעוף נגד מדינת ישראל (11.1.07), רע"פ 529/10 אריאל שאלתיאל נגד מדינת ישראל (1.2.10)).

7. באשר לנסיבות החזקתה, הרי שבמהלך הטעון לעונש טענה ההגנה דברים שונים לגבי נסיבות המקרה. על פיה הסכין לא הוסתרה ברכב. עוד נטען, כי המדובר ברכב בו עושים שימוש בני משפחה נוספים זולת הנאשם. לעניין זה האחרון אדרש בהמשך, אך לעת הזו אציין כי לא הוצגו בפניי ראיות לתמוך בגרסה זו. ממילא הודה הנאשם בכתב האישום כמות שהוא, ובנסיבות האמורות אתייחס אך לעובדות שהובאו בו. על פי האמור בכתב האישום בחיפוש שנערך ברכב, ובעת שהנאשם מנסה לעבור את מחסום מצודות יהודה, נתפסה הסכין מוסלקת ברכבו. מעבר לחומרת העבירה עצמה, הרי שאופן החזקתה מבסס חומרה יתרה, שכן הסתרתה נעשתה באופן מודע ומכוון, מתוך רצון להחזיקה ברכב, מטעם שאינו כשר, ומבלי שתתגלה.

8. הטעם השני נעוץ בתוכנו של התסקיר ובעיקר בעמדת הנאשם ביחס לעבירה בה הודה. עמדת שרות המבחן גורסת כי הנאשם הודה בביצוע העבירה ונטל אחריות מלאה על מעשיו, זאת למרות שציין בפניהם כי הוא לא ידע כלל על הימצאות הסכין ברכב, והיא איננה שייכת לו. הנאשם אף הוסיף, כי ברכב עושים שימוש בני משפחה נוספים וייתכן כי זו הסיבה להימצאות האולר ברכב. גרסה זו שבה ועלתה מצד ההגנה בחצי פה בשלב הטעון לעונש. פער זה הקיים בתסקיר מתחזק על רקע קביעתו הנוספת של שרות המבחן לפיו העבירה בוצעה על רקע קושי מצד הנאשם להפעיל שיקול דעת בנוגע למעשיו. בנסיבות האמורות אין בידי לקבל את הקביעה כי המדובר בנטיית אחריות מלאה, ויש להתייחס לנתון זה באופן מסויג וזהיר.

9. הטעם השלישי נעוץ במידת הפגיעה בנאשם. כאמור תנאי זה הינו מצטבר למבחן שנקבע בפסיקה בסוגיה זו. אשר לאותה פגיעה נקבע, כי אין די בהפניה לנזק עתידי אפשרי, אלא נדרשת הוכחתו של נזק ממשי.

(ראו: רע"פ 9118/12 אלכסנדר פריגין נגד מדינת ישראל (1.1.13), ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נגד מדינת

ישראל (13.3.13)). בנסיבות מקרה זה (ובהתאם למסמך שהוצגו לעיוני- נ/2) לא שוכנעתי כי בפניי פגיעה קונקרטית ממשית. עיון במסמך מלמד כי בקשת הנאשם להוצאת רישיון נהיגה ציבורי נדחתה מן הטעם שההליכים במסגרת תיק זה טרם הסתיימו, ובקשתו של הנאשם תשוב ותידון, לאחר דיווח מצדו אודות מצב התיק. המסמך נעדר קביעה ברורה לפיה ככל והנאשם יורשע בתיק, תידחה בקשתו להוצאת רישיון ציבורי.

10. בנסיבות אותן ציינתי לעיל, לא אוכל לקבוע כי זהו אחד מאותם מקרים מיוחדים הראויים להימנות בין היוצאים מן הכלל אשר בהם תימנע ההרשעה.

מתחם העונש ההולם:

11. תופעת הסכינאות מסכנת את שלום הציבור, ובהתאם קיימת בפסיקה מגמת החמרה ביחס לעבירה זו. (ראו: רע"פ 4200/12 אחמד אבו זניד נגד מדינת ישראל (מיום 27.6.12), רע"פ 1949/15 תקרורי נ' מ"י (מיום 2.4.2015), רע"פ 3676/15 מחאג'נה נ' מ"י (מיום 8.6.2015), רע"פ 1490/12 יוסף אבו גוש נגד מדינת ישראל ((מיום 15.7.12), רע"פ 4079/10 אימן ג'בשה נגד מדינת ישראל (מיום 23.8.10), מנגד ראו גם: רע"פ 3446/10 עבד אלחלים נ' מ"י (מיום 6.4.2011)).

12. לאחר ששקלתי את נסיבות ביצוע העבירה האינטרס המוגן וכן הפסיקה הנוהגת אני קובע כי מתחם הענישה הינו החל ממאסר מותנה ו/או של"צ ועד חמישה חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש המתאים לנאשם:

13. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתייחס בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40 יא' לחוק העונשין). הנאשם כבן 47 נשוי ואב לשבעה ילדים בגילאי 2-19. הנאשם הודה בבית המשפט בעבירה שיוחסה לו והוא נעדר עבר פלילי. הבאתי בחשבון גם את התרשמותו של שירות המבחן, לכך שעל הפרק נאשם שתפקודו משך השנים היה תקין ושאיפתו הינה להשקיע את עתידו באפיקים חיוביים.

14. באיזון בין השיקולים השונים אני סבור שבמקרה זה יש לקבוע את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה.

אשר על כן אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר על תנאי למשך שלושה חודשים אותו לא ירצה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום את העבירה בה הורשע.

ב. קנס בסך 750 ₪ או 3 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 4.8.19.

ג. הסכין תושמד.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום.

ניתן היום, ב' סיוון תשע"ט, 05 יוני 2019, בהעדר הצדדים.